

Jaarverslag sociale recherche

Gooi en Vechtstreek + Diemen

Sociale Recherche

Beste lezer

Jaarverslag 2023

Hierbij het jaarverslag van 2023. Een jaar met veel veranderingen. De context waarbinnen de sociaal rechercheurs hun werk uitvoeren is de afgelopen jaren veranderd, met meer nadruk op transparantie, verantwoording en de menselijke maat. Rechters zijn kritischer geworden in hun beoordeling.

Daarnaast richtte het werk zich voorheen hoofdzakelijk op het opsporen van bijstandsfraude, maar nu strekt het werkkterrein zich veel breder uit. Het richt zich nu ook op zorgfraude binnen de WMO en de Jeugdwet, waarbij frauduleuze praktijken door zorgaanbieders en zorgverleners, onderzocht worden. Momenteel is de formatie van de sociale recherche voldoende voor fraudeonderzoeken in het kader van de Participatiewet, maar extra maatregelen zijn nodig om zorgfraude bij de WMO en Jeugdwet aan te kunnen pakken.

Op 1 oktober 2023 is er een Regionaal Handhavingsteam Gooi en Omstreken gestart. Daar zullen wij op pagina 2 meer over vertellen.

De Sociaal Rechercheurs zijn Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) en verrichten onder gezag van de Officier van Justitie strafrechtelijke onderzoeken. Daarnaast zijn zij ook aangewezen als toezichthouder op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB).

Sociale recherche

Opsporing fraude

Wettelijke grondslag

De Sociale Recherche Gooi & Vechtstreek is belast met de opsporing van fraude op het gebied van de Participatiewet, WMO en Jeugdwet en is rechtspositioneel ondergebracht bij de afdeling Uitvoeringsdienst Sociaal Domein van de gemeente Gooise Meren. Op basis van een samenwerkingsovereenkomst is zij werkzaam voor de gemeenten Diemen, Gooise Meren, Hilversum, HBEL (Huizen, Blaricum, Eemnes, Laren) en Wijdemeren. De sociale recherche bestond oorspronkelijk uit 4 rechercheurs en één recherche assistent. Totaal 4,67 fte. Op 31 januari 2023 is de recherche assistent intern doorgestroomd naar een ander team en vanaf die datum is deze plek niet opgevuld in afwachting van een aantal organisatorische ontwikkelingen.

De sociale recherche heeft voor de strafrechtelijke afhandeling te maken met het Openbaar Ministerie Midden-Nederland in Utrecht en het Openbaar Ministerie Amsterdam. De betreffende Officier van Justitie is de direct verantwoordelijke voor het opsporingsonderzoek en met haar of diens parketsecretaris vindt dan ook regelmatig overleg plaats over eventuele strafrechtelijk aanpak van een onderzoek.

Hierbij is de richtlijn "Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude", voortvloeiend uit en in aansluiting op de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving, leidend.

Deze wet bepaalt o.a. dat de Officier van Justitie beslist of tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan, waarbij uitkeringsfraude tot een vermoedelijk benadelingsbedrag van € 50.000,- (in principe) bestuursrechtelijk moet worden afgehandeld. In de richtlijn zijn een aantal uitzonderingen opgenomen die het mogelijk maken fraude met een benadelingsbedrag van minder dan € 50.000,- al strafrechtelijk af te doen. Het gebruik van strafvorderlijke bevoegdheden, zoals het aanhouden en in verzekering stellen van de verdachte(n) en het doorzoeken van een woning, zijn bij langdurige uitkeringsfraude essentieel en onmisbaar om (technisch) bewijs te verzamelen.

Taken

De verschillende taken

Adviseren op beleidsniveau

Adviseren en ondersteuning bieden aan consulenten.

Bijstand verlenen aan de fraudepreventiemedewerkers.

Taken

De verschillende taken

Contact houden met de politie

Strafrechtelijke complexe onderzoeken.

Werkafspraken met de gemeenten.

Opstellen rapporten en processen verbaal.
24/7 inzetbaar.

Contact

Algemeen

Sociale Recherche

SR@gooisemeren.nl

035-2070603

Sociale Recherche

Toezicht en Handhaving

Regionaal Handhavingsteam Gooi en Omstreken

Normaliter kan een consultant of medewerker inkomen van een gemeente met vragen of vermoedens van fraude naar een handhaver stappen, die al dan niet een bestuursrechtelijk onderzoek uitvoert. In principe wordt een zaak pas overgedragen aan de sociale recherche als een zaak te complex wordt of als uit het bestuursrechtelijke onderzoek blijkt dat er mogelijk sprake is van langdurige fraude waardoor wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude van het Openbaar Ministerie.

In de afgelopen jaren is er bij de verschillende aangesloten gemeenten een afname van het aantal handhavers voor de Participatiewet. Door deze afname is met gemeenten afgesproken dat de sociale recherche ondersteuning zou bieden aan consulenten indien zij praktische vragen hadden of het vermoeden hadden van mogelijke schending van de inlichtingenplicht. Dit heeft de sociale recherche met heel veel plezier gedaan, echter heeft dit wel uren gekost die anders effectief aan fraudeonderzoeken besteed hadden kunnen worden.

Daarom hebben wij samen met de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Wijdemeren de handen ineengeslagen door een eigen traineeklas te starten en is een team Handhaving Gooi en Omstreken in het leven geroepen.

In 2023 is hier een vacature voor opgesteld en zijn wij op zoek gegaan naar 4 enthousiaste en leergierige speurneuzen die ons team zouden komen versterken. In deze traineeklas zouden ze gaan starten binnen een klein, betrokken team samen met andere startende handhavers. De sociale recherche heeft de taak op zich genomen om ze op te leiden tot volwaardige experts op het gebied van handhaving fraude sociaal domein. De nieuwe handhavers konden op eigen niveau instromen; de één had misschien al wat werkervaring in zijn rugzak en de andere startte blanco net vanuit zijn hbo-opleiding. Dit gaf een leuke dynamiek en geeft in de praktijk de kans om met vakgenoten te sparren, ervaringen te delen en van elkaar te leren!

Op 1 oktober 2023 zijn er vier enthousiaste, nieuwe handhavers begonnen samen met een al zittende handhaver voor Gooise Meren. Eén van de belangrijkste taken van de handhavers ligt bij de poortwachtersfunctie (preventie). Het zoveel mogelijk voorkomen dat er fraude wordt gepleegd.

Vanaf 1 oktober 2023 t/m 31 december 2023 zijn er 100 aanvragen voor Hilversum en Gooise Meren voor bijstandsuitkering binnen gekomen. Van deze 100 aanvragen lopen er nog 39 aanvragen, zijn er 38 aanvragen toegekend, 1 pakt de inkomensconsulent zelf op, 12 aanvragen ingetrokken, 10 buiten behandeling gesteld, met een totaalbedrag van € 333.473,76 aan besparing.

Foto: Vacature Handhavers voor Regionaal Handhavingsteam Gooi en Omstreken

Grootste bronnen

■ Waterproof ■ UWV ■ Hennepconvenant ■ Handhaving ■ Consulenten ■ MMA

Grootste bronnen

Sociale Recherche

Grootste bronnen

Binnengekomen meldingen

De sociale recherche ontvangt haar meldingen vanuit verschillende bronnen waaronder:

- Sociale diensten
- MMA*
- Opsporingsdiensten SVB
- LCSR*
- Sociale Recherche (eigen detectie)
- Meldingen van inwoners
- Opsporingsdienst UWV
- Politie
- Inspectie SZW

Sociale Recherche

Feiten

Cijfers

In het jaar 2023 hebben wij de volgende uren gemaakt voor de verschillende gemeenten:

Gemeenten	Uren begroot	Uren gerealiseerd
Blaricum	100	5,5
Diemen	421	357
Eemnes	78	52,75
Gooise Meren	791	832,75
Hilversum	2022	1745,75
Huizen	626	364,25
Laren	98	205,25
Wijdemeren	189	177
Totaal	4325	3740,25

* MMA: Meld Misdad Anoniem

* LCSR: Landelijk Contact Sociaal Rechercheurs

Huizen, Blaricum, Eemnes, Laren

Gemeentehuis

Huizen, Blaricum, Laren, Eemnes.

Heeft iemand geen werk? Of te weinig geld om van rond te komen? Dan kan het zijn dat iemand een bijstandsuitkering kan krijgen van de gemeente. Het doel is dat iedereen die kan werken, ook werkt. En op die manier meedoet in de samenleving. Voor iedereen die een bijstandsuitkering krijgt, gelden er duidelijke regels. Als iemand zich niet aan de regels houdt, kan de gemeente de bijstandsuitkering verlagen of stopzetten.

De belangrijke regels voor een bijstandsuitkering zijn onder andere:

- dat het aangeboden werk geaccepteerd moet worden;
- dat het aangeboden werk behouden moet blijven;
- dat het verplicht is mee te werken om ondersteuning en begeleiding naar werk te krijgen;
- dat je moet inschrijven bij een uitzendbureau.

Sociale recherche

Politie

Politie treft grote partij hasj aan

De politie heeft op woensdag 25 mei 2022 een inval gedaan in een woning aan de Schieland. Bij onderzoek in de woning trof de politie een hoeveelheid drugs aan.

Naar aanleiding van binnengekomen informatie stelden agenten een onderzoek in. In de woning werden 60 kilo hasjblokken en 130 kilo hasjpoeder aangetroffen. De geschatte waarde bedraagt 1.8 miljoen euro.

Door een goede samenwerking met de politie is ons onderzoek gevoegd bij het dossier van de politie en overgedragen aan justitie.

Aanhoudingen "flinke hoeveelheid" drugs in woning Huizen.

	Huizen	Blaricum	Eemnes	Laren	Totaal
Voorraad per 01-01-2023	4	0	1	1	6
Binnengekomen zaken tot 31-12-2023	2	1	0	0	3
Afgeronde zaken	2	0	1	1	4
Fraudezaken	1	0	0	1	2
Geen fraude vastgesteld	1	0	1	0	2
Opgespoord fraudebedrag	Afwachten	€ 0,00	€ 0,00	Afwachten	€ 0,00
Besparing fraudebedrag	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaalbedrag fraude + besparing	Afwachten	€ 0,00	€ 0,00	Afwachten	€ 0,00
Bijstand gemeente	5	1	0	0	6
Totale Besparing	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

Cijfers gemeente Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren

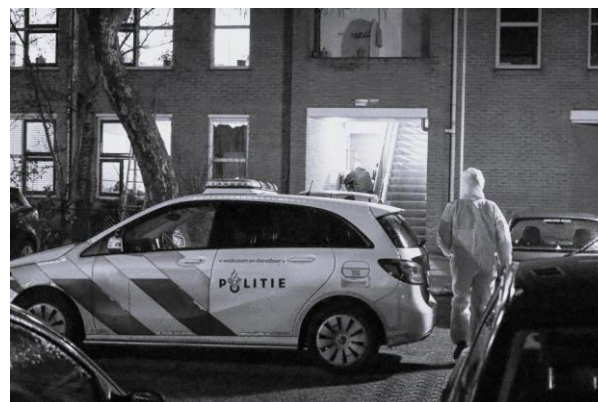
Sociale Recherche

Xtc-lab ontdekt in woning Huizen

Kilo's grondstoffen van Xtc

Na een anonieme melding is de politie woensdagsavond (18 januari 2023) laat een woning aan de Draikom in Huizen binnengevallen. In de woning werd een xtc-lab aangetroffen. Een politiewoordvoerder laat weten dat in de woning meerdere kilo's grondstoffen van xtc werden aangetroffen, zoals MDMA-poeder en kleurstoffen. Bij de inval was niemand in de benedenwoning aanwezig. De politie doet nog onderzoek naar de mogelijke verdachten. De aangetroffen goederen zijn inmiddels vernietigd.

De verdachte had een uitkering bij de Gemeente Huizen en is door de Sociale Recherche gehoord en het onderzoek is afgerond.

Gemeentehuis Diemen

Diemen

Rechtmatigheidsonderzoeken

Gemeente Diemen

In 2009 is vastgesteld hoe de gemeente onderzoek doet naar het recht op uitkering. In dit onderzoeksplan is onder meer opgenomen dat jaarlijks onderzoeksprotocollen per thema worden gemaakt. Vervolgens worden de themacontroles voorafgaand aan het nieuwe kalenderjaar door het college vastgesteld.

De Sociale Recherche wil Diemen ondersteunen bij de rechtmatigheidsonderzoeken. De menselijke maat wordt daarbij gehanteerd. De situatie van de klant is daarbij leidend (wat is de beste oplossing, rekening houden met de situatie van de klant).

Als vuistregel geldt voor het themaonderzoek een maximale onderzoekscapaciteit van 80 controles per jaar. Dit is ongeveer 20% van het bestand.

	Diemen
Vorraad per 01-01-2023	0
Binnengekomen zaken tot 31-12-2023	0
Afgeronde zaken	0
Fraudezaken	0
Geen fraude vastgesteld	0
Opgespoord fraudebedrag	€ 0,00
Besparing fraudebedrag	€ 0,00
Totaalbedrag fraude + besparing	€ 0,00
RMO (Rechtmatigheidsonderzoeken)	18
Totale Besparing RMO	€ 14.599,44

Statistieken gemeente

- Gemeente Diemen

Gemeentehuis Gooise Meren

RMO “Ken uw klanten” Rechtmatigheidsonderzoeken

Sinds 2017 vonden er geen rechtmatigheidsonderzoeken meer plaats in Gooise Meren. Daarnaast zijn de klanten, zowel de bestaande als nieuwe, door Corona en de daarbij horende maatregelen niet altijd fysiek gezien en gesproken.

Een gevolg hiervan was dat de Gemeente Gooise Meren haar klanten uit het oog heeft verloren en men de klant dus “niet meer kent”. Door het opnieuw invoeren van rechtmatigheidsonderzoeken komt de gemeente weer dichterbij de klant te staan. Hierdoor kan de gemeente verifiëren of de informatie over de klant nog actueel is. Enerzijds krijg je kwetsbare klanten in beeld en kan hen de hulp geboden worden die ze nodig hebben (maatwerk). Anderzijds kan er worden voorkomen dat er onterecht een uitkering is of wordt verstrekt.

De rechtmatigheidsonderzoeken worden uitgevoerd bij iedere klant met een lopende uitkering.

Er zijn in totaal 50 vooronderzoeken gedaan door de Sociale Recherche en de Handhaver. 10 (voor)onderzoeken lopen door in 2024. Van de 40 vooronderzoeken zijn er 19 mensen gesproken en gezien en is de uitkering ongewijzigd voortgezet, 1 was al verhuisd voordat er een vooronderzoek kon plaats vinden, 9 klanten worden later uitgenodigd voor een rechtmatigheidsonderzoek omdat deze klanten in de afgelopen 1 ½ jaar al gesproken of gezien zijn, 1 persoon is overleden, 3 klanten hadden de AOW leeftijd bereikt en daardoor werd de uitkering beëindigd, 2 klanten hadden voor het vooronderzoek werk gevonden, 2 vooronderzoeken zijn doorgestuurd naar de Sociale recherche voor een uitgebreider onderzoek, 3 uitkeringen zijn beëindigd met een besparing van € 35.567,72,

Er is 1 dossier geweest waarbij door de sociale recherche kon worden aangetoond dat de inlichtingenplicht is geschonden. Het gaat om een terugvorderingsbedrag van € 58.720,54.

“Een positief gesprek en
fijn om gehoord te
worden”

- Klanten

	Gooise Meren
Voorraad per 01-01-2023	0
Binnengekomen zaken tot 31-12-2023	2
Afgeronde zaken	1
Fraudezaken	1
Geen fraude vastgesteld	0
Opgespoord fraudebedrag	€ 58.720,54
Besparing fraudebedrag	€ 0,00
Totaalbedrag fraude + besparing	€ 58.720,54
RMO (Rechtmatigheidsonderzoeken)	40
Totale Besparing RMO	€ 35.567,72
Bijstand gemeente	17
Totale besparing bijstand gemeente	€ 29.198,64

Sociaal Plein Hilversum

“Haar leven was in financieel opzicht makkelijker..”

‘Haar leven was in financieel opzicht makkelijker en ruimer, ten koste van de belastingbetaler’

Voor een zestiger in de bijstand was het fokken van raskatten een hobby. Ondertussen verdiende ze er zoveel geld mee dat ze haar boodschappen ervan betaalde. Miloushka is een kattenmens. De facebookpagina van de zestiger staat vol met plaatjes en poezen. Op de trap, bij elkaar, in een mandje, met sterretjes of een roos.

Ragdolls zijn haar favoriet. Lichtgekleurd, halflange haren, altijd blauwe ogen, en zo mak als een lammetje. Een goede Ragdoll - “lappenpop” en volgens internetfora ook wel één hond in kattenkleren’ omdat ze zo aanhankelijk zijn kost zo € 1500,- . Vanaf mei 2004, toen Miloushka begin veertig was, ontving ze een uitkering. Ook fokte ze katten, Ragdolls dus, een ras dat is ‘ontstaan’ in de Verenigde Staten, in 1965. Die verkocht ze dan met een paspoort, een eigendomscertificaat, een stamboom en een leuk kattenpakket.

Weliswaar was Miloushka verzot op de kittens, maar de katten waren ook gewoon handel. In juli 2009 kwam er een vraag vanuit de sociale recherche, de opsporingsinstantie die zich volledig richt op de fraude met uitkeringen en zorggelden. Hoe zat het nou, met die katten? Was het een business? Miloushka vertelde dat het fokken van raskatten een hobby van haar was. Ze verdiende er niets aan. Bovendien zei Miloushka nog dat de katten weliswaar geld opleveren, maar dat ze er ook veel kosten aan had. Waarop de sociale recherche opmerkte dat Miloushka het fokken van de Ragdolls moest bespreken met haar ‘klantmanager’ bij de Gemeentelijke Sociale Dienst. En vooral ook dat ze een administratie moest bijhouden. Simpel: wat waren haar inkomsten, en wat de uitgaven? Miloushka stemde in.

In 2014 werd ze opnieuw benaderd door de Sociale Dienst. Ze moest nu echt haar administratie in orde maken, werd haar verteld. Ze verdiende wel degelijk aan de kattenhandel. Miloushka moest zelfs geld terugbetalen aan de Sociale Dienst. Maar het fokken, dat ging daarna ook nog gewoon door.

Dus moest ze zich verantwoorden bij de rechtbank in Lelystad. Ze had uitkeringsfraude gepleegd. Een celstraf was niet op zijn plek geweest, vond de rechter. Met de voorwaardelijke gevangenisstraf wordt de ernst van het feit benadrukt. De taakstraf werd afgezwakt tot 160 uur. De rechter rekende het Miloushka aan dat zij gedurende een lange periode- en ook na eerdere waarschuwingen bewust misbruik heeft gemaakt van sociale voorzieningen.

Dit verhaal kwam tot stand op basis van een vonnis in 2023.

	Hilversum
Voorraad per 01-01-2023	19
Binnengekomen zaken tot 31-12-2023	5
Afgeronde zaken	8
Fraude zaken	4
Geen fraude vastgesteld	4
Opgespoord fraudebedrag	€ 181.910,44
Besparing fraudebedrag	€ 14.599,44
Totaalbedrag fraude + besparing	€ 0,00
Bijstand gemeente	39
Totale besparing	€ 160.592,52

Gemeentehuis Wijdmeren

Handhaving Wijdmeren

31 december 2023

31 december 2023 was de laatste dag dat de zittende handhaver binnen het Sociaal Domein werkzaam was voor de gemeente Wijdmeren.

Vanaf 1 januari 2024 zullen de nieuwe handhavers zijn taken overnemen en ook werkzaamheden verrichten voor Wijdmeren.

	Wijdmeren
Voorraad per 01-01-2023	1
Binnengekomen zaken tot 31-12-2023	0
Afgeronde zaken	1
Fraude zaken	1
Geen fraude vastgesteld	0
Opgespoord fraudebedrag	€ 22.911,19
Besparing fraudebedrag	€ 16.743,84
Totaalbedrag fraude + besparing	€ 39.655,03
Bijstand gemeente	1
Totale besparing	€ 0,00

Statistieken gemeente

- Sociale recherche-

In 2023 is er door de sociale recherche een onderzoek afgerond. Dit onderzoek hadden wij overgenomen van de handhaver.

Het onderzoek was gericht op een gezamenlijke huishouding van 3 januari 2022 tot en met 30 maart 2023.

Er was sprake van schending inlichtingenplicht.